

ZAKON

O CENTRALNOJ BANCI CRNE GORE

("Službeni list Crne Gore", br. 040/10 od 22.07.2010, 046/10 od 06.08.2010, 006/13 od 31.01.2013, 070/17 od 27.10.2017, 125/23 od 31.12.2023)

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet

Član 1

Ovim zakonom uređuju se status, ciljevi, funkcije, poslovanje i organizacija Centralne banke Crne Gore.

Značenje izraza

Član 2

Briše se. (Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Centralnoj banci Crne Gore, "Sl. list CG", br. 70/17)

Status Centralne banke

Član 3

Centralna banka Crne Gore (u daljem tekstu: Centralna banka) je pravno lice.

Sjedište Centralne banke je u Podgorici.

Centralna banka se ne upisuje u Centralni registar privrednih subjekata.

Ciljevi Centralne banke

Član 4

Osnovni cilj Centralne banke je podsticanje i očuvanje stabilnosti finansijskog sistema, uključujući podsticanje i održavanje zdravog bankarskog sistema i sigurnog i efikasnog platnog prometa.

Centralna banka doprinosi postizanju i održavanju stabilnosti cijena.

Centralna banka, ne dovodeći u pitanje ostvarivanje svojih ciljeva, podržaće ostvarivanje ekonomske politike Vlade Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada), djelujući pri tom u skladu sa načelima slobodnog i otvorenog tržišta i slobode preduzetništva i konkurencije.

Centralna banka ima sva ovlašćenja neophodna za postizanje ciljeva iz ovog člana.

Emisija novca i zabrana kreditiranja

Član 5

Centralna banka ima isključivo pravo izdavanja novčanica i kovanog novca, ukoliko bi Crna Gora uvela sopstvenu valutu.

Centralna banka može izdavati jubilarne novčanice i kovani novac koje nijesu sredstvo plaćanja.

Centralna banka ne može davati kredite, osim pod uslovima propisanim ovim zakonom.

Imovina Centralne banke

Član 6

Centralna banka samostalno stiče, upravlja, koristi i raspolaže državnom imovinom za izvršavanje funkcija utvrđenih zakonom.

Nezavisnost Centralne banke

Član 7

Centralna banka je nezavisna u ostvarivanju ciljeva i izvršavanju funkcija utvrđenih ovim zakonom.

Centralna banka, članovi njenih organa i zaposleni u Centralnoj banci nezavisni su u izvršavanju funkcija i obavljanju poslova utvrđenih ovim i drugim zakonom i ne smiju primati, niti tražiti uputstva od državnih i drugih organa i organizacija ili drugih lica.

Državni i drugi organi i organizacije i druga lica ne smiju vršiti uticaj na rad i odlučivanje članova organa Centralne banke i ne smiju odobravati, poništavati, ukidati ili na bilo koji drugi način uticati na bilo koju odluku Centralne banke iz njene nadležnosti.

Određba stava 3 ovog člana ne odnosi se na nadležnost sudova propisanu zakonom.

Saradnja Centralne banke sa državnim organima i organizacijama

Član 8

U ostvarivanju utvrđenih ciljeva, Centralna banka može, ne dovodeći u pitanje svoju samostalnost i nezavisnost, saradivati sa Vladom i drugim državnim organima i organizacijama i, u okviru svoje nadležnosti, preduzimati mjere za unapređenje te saradnje.

Vlada dostavlja Centralnoj banci, na njen zahtjev, podatke i informacije neophodne za ostvarivanje ciljeva i izvršavanje funkcija Centralne banke.

Centralna banka dostavlja Vladi, na njen zahtjev, podatke i informacije u vezi sa ostvarivanjem ciljeva i izvršavanjem funkcija Centralne banke kada to ne dovodi u pitanje njenu samostalnost i nezavisnost, osim podataka i informacija koji se odnose na subjekte koje kontroliše i/ili za koje postoji obaveza čuvanja tajnosti u skladu sa zakonom.

Međunarodna saradnja

Član 9

Centralna banka može saradivati sa drugim centralnim bankama, međunarodnim finansijskim institucijama i organizacijama (u daljem tekstu: međunarodne finansijske institucije) čija su područja djelovanja vezana za ostvarivanje ciljeva i izvršavanje funkcija Centralne banke i može biti članica međunarodnih institucija i učestvovati u njihovom radu.

Pečat i Statut Centralne banke

Član 10

Centralna banka ima pečat u skladu sa zakonom kojim se uređuju državni pečat i pečati državnih organa.

Centralna banka ima Statut koji se objavljuje u "Službenom listu Crne Gore".

Kreditna institucija

Član 10a

Kreditna institucija je pravno lice koje se bavi poslovima primanja novčanih depozita i drugih povratnih sredstava od javnosti i odobravanja kredita za sopstveni račun.

Propisi Centralne banke koji se donose na osnovu ovlašćenja utvrđenih zakonom, mogu se odnositi na sve ili pojedine vrste kreditnih institucija.

II. KAPITAL CENTRALNE BANKE

Kapital Centralne banke

Član 11

Kapital Centralne banke se sastoji od osnovnog kapitala i rezervi.

Osnovni kapital Centralne banke

Član 12

Centralna banka ima osnovni kapital u visini od 50.000.000 EUR.

Osnovni kapital Centralne banke je u državnoj svojini.

Osnovni kapital Centralne banke se ne može prenositi, zalagati niti na bilo koji način opteretiti.

Osnovni kapital Centralne banke može se povećati u visini koju utvrdi Savjet Centralne banke.

Povećanje osnovnog kapitala Centralne banke vrši se iz sredstava opštih rezervi. Ukoliko sredstava opštih rezervi nijesu dovoljna za obezbjeđivanje utvrđenog iznosa povećanja osnovnog kapitala, nedostajuća sredstva mogu se obezbijediti iz budžeta Crne Gore.

Rezerve Centralne banke

Član 13

Rezerve Centralne banke se sastoje iz opštih, specijalnih i revalorizacionih rezervi.

Opšte rezerve se koriste za pokriće gubitka u poslovanju Centralne banke i povećanje osnovnog kapitala Centralne banke.

Centralna banka može formirati specijalne rezerve koje se koriste za pokriće određenih konkretnih troškova u poslovanju.

Centralna banka uspostavlja i vodi račun revalorizacionih rezervi za pokriće nerealizovanih rashoda po osnovu valuta koje nijesu EUR, zlata, hartija od vrijednosti i drugih sredstava.

III. FUNKCIJE CENTRALNE BANKE

Opšte odredbe

Član 14

Centralna banka:

- 1) nadzire održavanje stabilnosti finansijskog sistema kao cjeline i donosi propise i mjere iz ove oblasti;
- 2) uređuje poslovanje kreditnih institucija, izdaje dozvole i odobrenja za rad kreditnih institucija i vrši kontrolu kreditnih institucija, u skladu sa zakonom;
- 3) uređuje i obavlja poslove u vezi sa sanacijom kreditnih institucija, u skladu sa zakonom;
- 3a) uređuje i obavlja poslove u vezi sa stečajem i likvidacijom banaka, u skladu sa zakonom;
- 4) uređuje i obavlja platni promet, u skladu sa zakonom;
- 4a) izdaje odobrenja za pružanje platnih usluga platnim institucijama i vrši kontrolu platnih institucija, u skladu sa zakonom;
- 4b) izdaje odobrenja za izdavanje elektronskog novca i za pružanje platnih usluga institucijama za elektronski novac i vrši kontrolu institucija za elektronski novac, u skladu sa zakonom;
- 4c) uređuje poslove finansijskog lizinga, faktoringa, otkupa potraživanja, mikrokreditiranja i kreditno-garantne poslove, izdaje dozvole za rad i vrši kontrolu lica koja se bave tim poslovima, u skladu sa zakonom;
- 4č) vrši pregled poslovnih knjiga i druge dokumentacije koja se odnosi na poslovanje lica za koje postoji indicija da obavlja poslove bez dozvole, odnosno pruža usluge bez odobrenja koje izdaje Centralna banka, u skladu sa zakonom;
- 5) može biti vlasnik i operater platnog sistema i učesnik u drugom platnom sistemu;
- 6) izdaje dozvolu za rad platnog sistema čiji nije operater i vrši kontrolu i nadgledanje rada platnih sistema;
- 7) upravlja međunarodnim rezervama;
- 7a) obezbjeđuje i vrši snabdijevanje i zaštitu novčanica i kovanog novca;
- 8) djeluje kao platni i/ili fiskalni agent prema određenim međunarodnim finansijskim institucijama i može biti predstavnik Crne Gore u međunarodnim finansijskim institucijama;
- 9) vrši makroekonomska i finansijska istraživanja, prognoze i analize, uključujući monetarne, fiskalne i platnobilansne analize i može davati preporuke Vladi u oblasti ekonomske politike;

- 10) vrši identifikaciju, analizu i procjenu uticaja određenih faktora na stabilnost finansijskog sistema kao cjeline;
- 11) prikuplja i statistički obrađuje i objavljuje podatke i informacije koje su od značaja za ostvarivanje ciljeva i izvršavanje funkcija Centralne banke, koje su u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje statistika i statistički sistem;
- 11a) obavlja poslove zaštite prava i interesa klijenata kreditnih institucija, korisnika finansijskih usluga utvrđenih zakonom kojim se uređuje finansijski lizing, faktoring, otkup potraživanja, mikrokreditiranje i kreditno-garantni poslovi, korisnika potrošačkih kredita, korisnika platnih usluga i imalaca elektronskog novca, u skladu sa zakonom;
- 12) uspostavlja informacioni sistem za nesmetano izvršavanje svojih funkcija;
- 13) obavlja transfere na domaćem i međunarodnom finansijskom tržištu;
- 14) prima depozite kreditnih institucija, državnih organa i organizacija i drugih lica u skladu sa propisima;
- 15) otvara i vodi račune kreditnih institucija, državnih organa i organizacija, stranih banaka, centralnih banaka, međunarodnih finansijskih institucija, organizacijama koje doniraju sredstva državnim organima i organizacijama i drugih lica u skladu sa zakonom i drugim propisima i obavlja platni promet po tim računima;
- 16) donosi propise i mjere iz oblasti za koje je ovlašćena ovim i drugim zakonom;
- 17) obavlja i druge poslove utvrđene ovim i drugim zakonom.

1. Monetarni i drugi instrumenti

Operacije na otvorenom tržištu

Član 15

U sprovođenju monetarne politike, Centralna banka može poslovati na finansijskim tržištima kupovinom, prodajom i zamjenom hartija od vrijednosti i drugih lako utrživih finansijskih instrumenata i kupovinom i prodajom plemenitih metala.

Poslovi iz stava 1 ovog člana mogu se obavljati zaključivanjem ugovora o promptnoj ili terminskoj kupovini i prodaji, zamjeni, prebijanju, povratnoj kupovini (repo poslovi) i drugih ugovora.

Centralna banka utvrđuje bliže uslove za obavljanje poslova iz stava 1 ovog člana.

Kreditni poslovi

Član 16

U slučaju potreba za likvidnošću kreditnih institucija, Centralna banka može davati kredite solventnim kreditnim institucijama, prema kamatnim stopama koje moraju da budu veće od stopa preovlađujućih na tržištu u Crnoj Gori, uz odgovarajuća sredstva obezbjeđenja.

Centralna banka utvrđuje bliže uslove i način davanja kredita iz stava 1 ovog člana.

Kreditor u krajnjoj instanci

Član 17

Briše se. (Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Centralnoj banci Crne Gore, "Sl. list CG", br. 70/17)

Obavezna rezerva

Član 18

Centralna banka propisuje obavezu kreditnih institucija da obračunavaju, izdvajaju i održavaju obaveznu rezervu, osnovicu za obračunavanje obavezne rezerve, visinu stope obavezne rezerve, način držanja i rokove obračunavanja i izdvajanja obavezne rezerve i uslove za korišćenje obavezne rezerve.

Na izdvojena sredstva obavezne rezerve Centralna banka može kreditnoj instituciji plaćati naknadu.

Kreditna institucija dužna je da pravilno obračunava, izdvaja i/ili održava obaveznu rezervu.

Kreditna institucija koja nepravilno obračunava obaveznu rezervu ili koja u propisanom roku ne izdvaja, odnosno ne održava obaveznu rezervu dužna je da za nedostajući iznos obavezne rezerve plati naknadu Centralnoj banci.

Visinu naknade iz st. 2 i 4 ovog člana propisuje Centralna banka.

Druge mjere i instrumenti monetarne politike

Član 19

U ostvarivanju ciljeva i izvršavanju funkcija iz ovog zakona Centralna banka može odlučiti o upotrebi drugih mjera i instrumenata monetarne politike.

Centralna banka propisuje vrstu mjera i instrumenata iz stava 1 ovog člana i način njihove upotrebe.

2. Međunarodne rezerve Crne Gore

Upravljanje međunarodnim rezervama

Član 20

Centralna banka drži i upravlja međunarodnim rezervama Crne Gore (u daljem tekstu: međunarodne rezerve).

Prilikom odlučivanja o obliku ulaganja međunarodnih rezervi, Centralna banka se rukovodi načelima likvidnosti i sigurnosti ulaganja.

Centralna banka upravlja međunarodnim rezervama na način koji je usklađen sa monetarnom politikom i kojim se obezbjeđuje nesmetano ispunjenje obaveza Crne Gore prema inostranstvu.

Centralna banka bliže propisuje upravljanje međunarodnim rezervama.

Struktura međunarodnih rezervi

Član 21

Međunarodne rezerve čine:

- 1) zlato, plemeniti metali i drago kamenje koje drži Centralna banka ili neko treći za račun Centralne banke;
- 2) novčanice i kovani novac u konvertibilnim stranim valutama koje drži Centralna banka ili neko treći za račun Centralne banke;
- 3) potražna salda plativa u konvertibilnoj stranoj valuti na računima Centralne banke kod stranih centralnih banaka, međunarodnih finansijskih institucija ili kreditnih institucija;
- 4) dužničke hartije od vrijednosti izražene u konvertibilnim stranim valutama koje drži Centralna banka ili neko treći za račun Centralne banke;
- 5) terminske kupovine ili repo ugovori koje je zaključila Centralna banka sa drugim centralnim bankama, kreditnim ili finansijskim institucijama sa sjedištem van Crne Gore ili međunarodnim finansijskim institucijama ili su ti ugovori pokriveni njihovim garancijama, kao i terminski i opcijski ugovori koje je Centralna banka zaključila sa ugovornim stranama, obezbjeđujući plaćanje u konvertibilnoj valuti;
- 6) specijalna prava vučenja i rezervna pozicija koji se drže na računima Crne Gore kod Međunarodnog monetarnog fonda;
- 7) druga imovina koja se, po sadržaju, može izjednačiti sa imovinom iz tač. 1 do 6 ovog stava.

Centralna banka smjernicama određuje investicionu strategiju za upravljanje međunarodnim rezervama.

Otvaranje računa u inostranstvu i obavljanje drugih poslova

Član 22

Radi ostvarivanja ciljeva i izvršavanja funkcija utvrđenih ovim i drugim zakonom, Centralna banka može otvarati račune u inostranstvu.

Centralna banka može obavljati sve vrste bankarskih i finansijskih poslova sa drugim centralnim bankama, kreditnim institucijama, finansijskim institucijama sa sjedištem van Crne Gore i međunarodnim finansijskim institucijama.

Centralna banka može na primarnom i sekundarnom tržištu kupovati i prodavati strane hartije od vrijednosti u skladu sa ovim zakonom.

Centralna banka može zaključivati ugovore o plaćanjima i poravnanjima sa inostranim klirinškim institucijama.

Ugovore iz stava 4 ovog člana, Centralna banka može zaključivati u svoje ime i za svoj račun ili za račun Crne Gore.

3. Obezbjedivanje i zaštita novčanica i kovanog novca i otkup rijetkog i originalnog novca

Obezbjedivanje i snabdijevanje novčanicama i kovanim novcem

Član 23

Centralna banka obezbjeđuje novčanice i kovani novac koji su sredstvo plaćanja u Crnoj Gori.

Kreditne institucije i druga lica koja imaju otvoren račun kod Centralne banke snabdijevaju se novčanicama i kovanim novcem kod Centralne banke i snose troškove snabdijevanja.

Podobnost i autentičnost novčanica i kovanog novca

Član 24

U opticaj mogu da se stave samo autentične novčanice i kovani novac koji nijesu oštećeni, pohabani, izrađeni sa greškom ili na drugi način nepodobni za opticaj.

Centralna banka prilikom obavljanja poslova platnog prometa, kreditne institucije i drugi rukovaoci novčanicama i kovanim novcem vrše provjeru da li su novčanice i kovani novac autentični i podobni za opticaj.

Nakon provjere iz stava 2 ovog člana, novčanice i kovani novac koji nijesu autentični i podobni za opticaj povlače se iz optičaja, zamjenjuju i uništavaju.

Radi utvrđivanja podobnosti i autentičnosti novčanica i kovanog novca, Centralna banka vrši kontrolu da li kreditne institucije i drugi rukovaoci novčanicama i kovanim novcem postupaju u skladu sa stavom 2 ovog člana.

Bliži način provjere, povlačenja i zamjene iz st. 2 i 3 ovog člana, kao i sprovođenja kontrole iz stava 4 ovog člana propisuje Centralna banka.

Zaštita novčanica i kovanog novca od falsifikovanja

Član 25

Kreditne institucije i drugi rukovaoci novčanicama i kovanim novcem dužni su da Centralnoj banci dostave sumnjive primjerke novčanica i kovanog novca.

Centralna banka će privremeno zaplijeniti sumnjive primjerke novčanica i kovanog novca koje primi u obavljanju poslova platnog prometa.

Centralna banka vrši tehničku analizu sumnjivih primjeraka novčanica i kovanog novca i saraduje sa nadležnim državnim organima i institucijama u Crnoj Gori i u inostranstvu u preduzimanju i sprovođenju mjera za otkrivanje i suzbijanje falsifikovanja novčanica i kovanog novca.

Centralna banka propisuje postupanje sa sumnjivim primjercima novčanica i kovanog novca.

Otkup novčanica i kovanog novca

Član 26

Centralna banka može vršiti otkup rijetkih i originalnih novčanica i kovanog novca.

Reprodukcija novčanica i kovanog novca

Član 27

Reprodukcija i dizajniranje predmeta koji svojim izgledom liče na novčanice, kovani novac, uključujući medalje i žetone, čekove, hartije od vrijednosti i platne kartice koji su u opticaju u Crnoj Gori može se obavljati na osnovu odobrenja Centralne banke.

Centralna banka može propisati bliže uslove reprodukcije, dizajniranja i distribucije predmeta iz stava 1 ovog člana.

4. Odgovornost za funkcionisanje bankarskog sistema

Ovlašćenja prema kreditnim institucijama

Član 28

Centralna banka, u skladu sa zakonom, izdaje dozvole i odobrenja za rad kreditnih institucija, vrši kontrolu kreditnih institucija, sprovodi sanaciju kreditnih institucija i obavlja druge poslove koji su joj zakonom stavljeni u

nadležnost i donosi propise i druge akte kojima se uređuje poslovanje i sanaciju kreditnih institucija i utvrđuju standardi stabilnog i sigurnog poslovanja kreditnih institucija.

Pri vršenju kontrole iz stava 1 ovog člana, Centralna banka ima pravo neposrednog uvida u poslovne knjige i drugu dokumentaciju kreditnih institucija, kao i svih učesnika u poslu koji je predmet kontrole.

Dostavljanje podataka, informacija i izvještaja

Član 29

Centralna banka propisuje podatke, informacije i izvještaje koje su kreditne institucije dužne da dostave Centralnoj banci i rokove za njihovo dostavljanje.

Kreditne institucije dužne su da Centralnoj banci dostave propisane podatke, informacije ili izvještaje u utvrđenom roku.

Centralna banka može objaviti dostavljene informacije i podatke za kreditne institucije: pojedinačno, zbirno ili klasifikovane prema kreditnim institucijama ili prema vrsti poslova koje one obavljaju, osim onih podataka koji predstavljaju tajnu u skladu sa zakonom.

Mjere prema kreditnim institucijama

Član 30

Ukoliko kreditne institucije ne upravljaju rizicima kojima su izložene u poslovanju u skladu sa zakonom ili postupaju suprotno propisima, Centralna banka može izreći mjere i utvrditi druge obaveze, uključujući i plaćanje novčanog iznosa u skladu sa zakonom.

Radi ostvarivanja ciljeva sanacije, Centralna banka može da preduzme mjere sanacije prema kreditnim institucijama, u skladu sa zakonom kojim se uređuje sanacija kreditnih institucija.

Centralna banka može da objavi informacije o izrečenim, odnosno preduzetim mjerama iz st. 1 i 2 ovog člana.

Saradnja Centralne banke sa stranim institucijama ovlašćenim za superviziju i sanaciju kreditnih institucija

Član 31

Radi unapređenja supervizije i sanacije kreditnih institucija, Centralna banka saraduje sa stranim institucijama koje su ovlašćene za superviziju i sanaciju kreditnih institucija.

Razmjena informacija u saradnji iz stava 1 ovog člana ne smatra se odavanjem tajne.

5. Platni promet i platni sistemi

Ovlašćenja u platnom prometu

Član 32

Centralna banka, u skladu sa zakonom, izdaje odobrenja za pružanje usluga iz oblasti platnog prometa, vrši kontrolu pružalaca platnih usluga i izdavalaca elektronskog novca, donosi propise i druge akte kojima se uređuje poslovanje pružalaca platnih usluga i izdavalaca elektronskog novca i utvrđuju standardi njihovog stabilnog i sigurnog poslovanja i obavlja druge poslove utvrđene zakonom.

Otvaranje računa

Član 33

Kreditna institucija je dužna da otvori račun kod Centralne banke u skladu sa propisima.

Centralna banka ne može u svojim knjigama otvarati račune privrednim društvima i fizičkim licima, osim svojim zaposlenim.

Centralna banka može otvarati račune kod banaka.

Platni sistemi

Član 34

Centralna banka je vlasnik, operater, učesnik i agent za poravnanje platnog sistema u kome se izvršavanje pojedinačnih platnih transakcija vrši po bruto principu u realnom vremenu (RTGS sistem) i može biti vlasnik i/ili

operater sistema za poravnanje hartija od vrijednosti i drugog platnog sistema i može biti učesnik u drugom platnom sistemu.

Centralna banka izdaje dozvole za rad platnih sistema čiji nije operater, vrši kontrolu i nadgledanje rada platnih sistema, donosi propise kojima se uređuju platni sistemi, utvrđuje pravila za rad platnih sistema čiji je operater i obavlja druge poslove, u skladu sa zakonom.

6. Prikupljanje, obrada i objavljivanje podataka i informacija, uključujući statističke podatke i informacije

Prikupljanje, statistička obrada i objavljivanje podataka i informacija

Član 35

Radi ostvarivanja ciljeva i izvršavanja funkcija utvrđenih ovim i drugim zakonom, Centralna banka prikuplja, statistički obrađuje i objavljuje podatke i informacije pribavljene od državnih organa i organizacija, kreditnih institucija i drugih institucija koje pružaju finansijske usluge, privrednih društava, pravnih lica, preduzetnika i drugih lica.

Lica iz stava 1 ovog člana, dužna su da Centralnoj banci dostave tražene podatke i informacije u utvrđenom roku.

U izvršavanju poslova iz stava 1 ovog člana, Centralna banka može saradivati sa institucijama i organima Evropske unije, međunarodnim finansijskim institucijama i drugim nadležnim stranim tijelima.

Centralna banka propisom utvrđuje vrstu statističkih podataka i informacija potrebnih za ostvarivanje ciljeva i izvršavanje funkcija iz stava 1 ovog člana, način, oblik i rok dostavljanja tih podataka, bliže određuje lica koja statističke podatke i informacije dostavljaju Centralnoj banci, mjere i postupke za obezbjeđenje i zaštitu podataka koji predstavljaju tajnu u skladu sa zakonom i druga pitanja od značaja za prikupljanje, obradu, diseminaciju i objavljivanje statističkih podataka.

Centralna banka može, u okviru svoje nadležnosti, propisati jedinstvene obrasce i metode prikupljanja, obrade i diseminacije obrađenih podataka iz stava 1 ovog člana.

Informacioni sistem Centralne banke

Član 36

Centralna banka, radi efikasnog ostvarivanja ciljeva i izvršavanja funkcija, razvija automatizovani informacioni sistem i može propisati način uključivanja kreditnih institucija i drugih lica u taj sistem i pristup tom sistemu.

7. Drugi poslovi

Kreditni i drugi registri

Član 37

Centralna banka uspostavlja i vodi registar zaduženja pojedinih lica prema kreditnim institucijama i drugim licima utvrđenim zakonom ili propisom Centralne banke (u daljem tekstu: Kreditni registar).

Kreditne institucije i druga lica iz stava 1 ovog člana, dužna su da dostave Centralnoj banci podatke i informacije za vođenje Kreditnog registra.

Propisom Centralne banke utvrđuju se vrsta zaduženja, način i rokovi za dostavljanje podataka i informacija iz stava 2 ovog člana.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, Kreditni registar može obuhvatiti i druge podatke i informacije potrebne za sagledavanje ukupnog zaduženja pojedinih lica (dugovanja za potrošenu električnu energiju, dugovanja za pružene komunalne usluge, dugovanja po osnovu poreskih obaveza, obaveze na računima kod banaka u inostranstvu i sl.), koje Centralna banka pribavi u skladu sa posebnim ugovorima koje zaključi sa odgovarajućim subjektima.

Podatke i informacije iz Kreditnog registra mogu koristiti kreditne institucije i druga lica, pod uslovima i na način koji propiše Centralna banka.

Podatke i informacije iz stava 5 ovog člana kreditne institucije i druga lica dužni su da čuvaju kao tajnu.

Centralna banka može uspostaviti i voditi i druge registre i formirati baze podataka, radi ostvarivanja ciljeva i izvršavanja funkcija utvrđenih ovim i drugim zakonom.

Propisom Centralne banke uređuje se način vođenja drugih registara, odnosno formiranja baza podataka i korišćenje podataka i informacija iz tih registara, odnosno baza podataka.

Depo poslovi

Član 38

Centralna banka može obavljati depo poslove.

Obavljanje depo poslova uređuje se propisom Centralne banke.

IV. ODNOSI CENTRALNE BANKE I DRUGIH DRŽAVNIH ORGANA I ORGANIZACIJA

Dostavljanje izvještaja Centralne banke

Član 39

Centralna banka, po potrebi, a najmanje jednom godišnje, do 30. juna tekuće za prethodnu godinu, podnosi Skupštini Crne Gore (u daljem tekstu: Skupština) izvještaj o svom radu, na razmatranje.

Izvještaj o radu Centralne banke sadrži informacije o stanju privrede tokom izvještajne godine, uključujući procjenu ekonomskih kretanja u narednoj godini, sa naglaskom na ciljeve politike Centralne banke i o stanju finansijskog sistema kao cjeline. Izvještaj sadrži i pregled i ocjenu ostvarivanja politike Centralne banke sprovedene u izvještajnoj godini.

Centralna banka objavljuje i izvještaje o stabilnosti finansijskog sistema i pitanjima stabilnosti cijena i dostavlja ih Skupštini i Vladi radi informisanja, po potrebi, a najmanje jednom godišnje, do 30. juna tekuće za prethodnu godinu.

Učestvovanje u postupku donošenja zakona

Član 40

Centralna banka ima pravo pripremanja nacрта zakona koji su vezani za ostvarivanje ciljeva i izvršavanje funkcija Centralne banke.

Pripremljeni nacrt zakona iz stava 1 ovog člana Centralna banka dostavlja ovlašćenom predlagraču zakona.

Vlada, prije podnošenja Skupštini, konsultuje Centralnu banku o predlozima zakona koji se odnose na finansijski sistem i od uticaja su na ostvarivanje ciljeva i izvršavanje funkcija Centralne banke, na koje Centralna banka daje mišljenje.

Mišljenje Centralne banke iz stava 3 ovog člana Vlada dostavlja Skupštini uz predlog zakona.

Depozitar i bankar državnih organa i organizacija

Član 41

Centralna banka može primati u depozit novčana sredstva državnih organa i organizacija, otvarati račune tim licima i obavljati platni promet po tim računima.

Centralna banka obavlja platni promet iz stava 1 ovog člana po nalogu državnih organa i organizacija do visine deponovanih sredstava.

Centralna banka plaća kamatu na deponovana sredstva iz stava 1 ovog člana najviše po stopama preovlađujućim na tržištu u Crnoj Gori.

Centralna banka obračunava i naplaćuje naknadu za obavljanje poslova iz stava 1 ovog člana.

Kamatna stopa iz stava 3 ovog člana i naknada iz stava 4 ovog člana utvrđuju se ugovorom između Centralne banke i ministarstva nadležnog za poslove finansija.

Fiskalni agent

Član 42

Centralna banka može obavljati poslove u vezi sa hartijama od vrijednosti koje emituje Crna Gora, uključujući i poslove registrovanja tih hartija, vršiti isplatu glavnice, kamata i ostalih troškova koji se odnose na te hartije i obavljati druge sa njima povezane poslove, pod uslovima koje ugovori sa ministarstvom nadležnim za poslove finansija.

Zabrana kreditiranja

Član 43

Centralna banka ne smije, direktno ili indirektno, odobravati kredite Vladi, drugim državnim organima i organizacijama, jedinicama lokalne samouprave, ni licima čiji je osnivač ili većinski vlasnik država ili jedinica lokalne samouprave.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, Centralna banka može odobravati kredite bankama čiji je osnivač ili većinski vlasnik država, pod uslovima utvrđenim ovim zakonom.

Centralna banka ne smije na primarnom tržištu kupovati dužničke hartije od vrijednosti koje izdaju lica iz stava 1 ovog člana, već ove hartije može kupovati samo na sekundarnom tržištu.

V. UPRAVLJANJE I RUKOVOĐENJE

Savjet Centralne banke

Član 44

Centralnom bankom upravlja Savjet Centralne banke (u daljem tekstu: Savjet).

Savjet:

- 1) utvrđuje politiku za ostvarivanje ciljeva i izvršavanje funkcija Centralne banke;
- 2) odlučuje o upotrebi instrumenata i drugih mjera monetarne politike;
- 3) donosi propise i druge akte za ostvarivanje ciljeva i izvršavanje funkcija Centralne banke na osnovu ovlaštenja utvrđenih ovim i drugim zakonom;
- 4) odlučuje o članstvu i učešću u radu Centralne banke u međunarodnim finansijskim institucijama;
- 5) donosi Statut Centralne banke;
- 6) odlučuje o izdavanju i oduzimanju dozvole i odobrenja za rad kreditne institucije, u skladu sa zakonom i propisima donesenim na osnovu zakona;
- 6a) imenuje administratora i pomoćnika administratora u kreditnoj instituciji, u skladu sa zakonom kojim se uređuje poslovanje kreditnih institucija;
- 6b) odlučuje o drugim pitanjima u vezi sa radom administratora i pomoćnika administratora u skladu sa zakonom kojim se uređuje poslovanje kreditnih institucija;
- 6c) odlučuje o uvođenju privremene uprave u kreditnoj instituciji i o drugim pitanjima u vezi sa privremenom upravom u skladu sa zakonom kojim se uređuje poslovanje kreditnih institucija;
- 7) odlučuje o izdavanju i oduzimanju odobrenja za pružanje platnih usluga platnoj instituciji i instituciji za elektronski novac, u skladu sa zakonom;
- 8) odlučuje o izdavanju i oduzimanju odobrenja za izdavanje elektronskog novca instituciji za elektronski novac, u skladu sa zakonom;
- 8a) odlučuje o izdavanju i oduzimanju dozvole za rad i odobrenja za obavljanje poslova finansijskog lizinga, faktoringa, otkupa potraživanja, mikrokreditiranja i kreditno-garantnih poslova, u skladu sa zakonom;
- 9) odlučuje o izdavanju i oduzimanju dozvola za rad platnih sistema, u skladu sa zakonom i propisima donesenim na osnovu zakona;
- 10) odlučuje o uvođenju zaštitnih i drugih mjera radi održavanja stabilnosti finansijskog sistema kao cjeline;
- 10a) utvrđuje plan za upravljanje finansijskom krizom u oblastima iz nadležnosti Centralne banke;
- 11) usvaja izvještaje i preporuke koje se dostavljaju Skupštini i Vladi;
- 12) donosi finansijski plan i usvaja godišnje finansijske izvještaje i odobrava druge izvještaje;
- 13) imenuje nezavisnog spoljnog revizora i druga lica za čije imenovanje je ovlašten ovim zakonom;
- 14) određuje investicionu strategiju za upravljanje međunarodnim rezervama;
- 15) odlučuje o pribavljanju i otuđenju nepokretne imovine;
- 15a) odlučuje o raspodjeli dobiti Centralne banke;
- 15b) odlučuje o korišćenju specijalnih rezervi Centralne banke;
- 16) utvrđuje politike kojima se uređuju pitanja:
 - upravljanja operativnim rizikom,
 - bezbjednosti informacija, i

- obezbjeđenja kontinuiteta poslovanja Centralne banke;

16a) donosi strateški i godišnji plan interne revizije i usvaja izvještaje o radu interne revizije;

17) utvrđuje tarifu po kojoj se obračunavaju naknade za vršenje usluga koje obavlja Centralna banka;

18) donosi akte kojima se uređuju prava i obaveze iz radnog odnosa i po osnovu rada članova Savjeta;

19) donosi i druge akte na predlog guvernera, viceguvernera i članova Savjeta;

20) obavlja i druge poslove utvrđene zakonom i Statutom Centralne banke.

Savjet formira Odbor za reviziju i Savjetodavni odbor u skladu sa ovim zakonom, a može formirati i druga tijela i donositi opšte akte kojima se uređuje njihov rad.

Propisi i drugi akti za izvršavanje funkcija Centralne banke koje donosi Savjet objavljuju se u "Službenom listu Crne Gore".

Guverner Centralne banke

Član 45

Centralnom bankom rukovodi guverner Centralne banke (u daljem tekstu: guverner).

Guverner:

1) predstavlja i zastupa Centralnu banku;

2) organizuje rad Centralne banke;

3) stara se o izvršavanju politika Centralne banke i odluka Savjeta;

4) podnosi Savjetu, najmanje deset puta godišnje, izvještaje o poslovanju i sprovođenju politike Centralne banke i o stabilnosti finansijskog sistema, uključujući događaje i okolnosti koje mogu biti od uticaja na ostvarivanje ciljeva i izvršavanje funkcija Centralne banke, kao i na finansijski sistem kao cjeline;

5) podnosi Savjetu izvještaje o makroekonomskim i finansijskim kretanjima i monetarnim, fiskalnim i platnobilansnim analizama i može predložiti preporuke u oblasti ekonomske politike;

6) donosi instrukcije za jedinstvenu primjenu propisa koje donosi Savjet;

7) donosi opšte akte u skladu sa Statutom i druge akte koji se odnose na unutrašnje poslovanje Centralne banke;

8) donosi rješenja o izdavanju i oduzimanju odobrenja iz nadležnosti Centralne banke koje ne donosi Savjet;

9) donosi rješenja i druge akte u postupku kontrole kreditnih institucija, platnih institucija, institucija za elektronski novac i platnih sistema, kao i u postupku kontrole obavljanja poslova finansijskog lizinga, faktoringa, otkupa potraživanja, mikrokreditiranja i kreditno-garantnih poslova;

10) donosi i druga rješenja i akte iz nadležnosti Centralne banke koje ne donosi Savjet;

11) imenuje lica sa posebnim ovlašćenjima i odgovornostima, ukoliko ovim zakonom nije drukčije određeno;

12) odlučuje o materijalno-finansijskom poslovanju;

13) odlučuje o funkcionisanju i razvoju informacionog sistema;

13a) donosi akte kojima se uređuje prijem, evidentiranje, administrativno-tehnička obrada i otpremanje akata, čuvanje predmeta, akata i drugog materijala i arhiviranje i čuvanje arhiviranih predmeta, kao i druga postupanja sa službenim materijalom;

14) odlučuje o pravima i obavezama iz radnog odnosa i po osnovu rada zaposlenih;

15) odlučuje o drugim pitanjima za koje je ovlašćen zakonom i Statutom Centralne banke.

Guverner može inicirati i po pozivu izlagati pred Skupštinom i njenim tijelima o monetarnoj i finansijskoj stabilnosti i o funkcionisanju bankarskog sistema.

Guverner određuje viceguvernera koji ga zamjenjuje za vrijeme njegovog odsustva.

Guverner može pojedine poslove iz svoje nadležnosti prenijeti na viceguvernere.

Sastav Savjeta

Član 46

Savjet ima osam članova.

Članovi Savjeta su guverner, tri viceguvernera i četiri člana koji nijesu zaposleni u Centralnoj banci.

Guverner predsjedava sjednicama Savjeta.

Član 47

Briše se. (Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Centralnoj banci Crne Gore, "Sl. list CG", br. 70/17)

Član 48

Briše se. (Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Centralnoj banci Crne Gore, "Sl. list CG", br. 70/17)

Imenovanje guvernera

Član 49

Guvernera imenuje Skupština, na predlog Predsjednika Crne Gore.

Guverner se imenuje na period od šest godina i može biti imenovan najviše dva puta uzastopno.

Imenovanje viceguvernera i članova Savjeta koji nijesu zaposleni u Centralnoj banci

Član 50

Viceguvernere imenuje Skupština, na predlog guvernera.

Četiri člana Savjeta, koji nijesu zaposleni u Centralnoj banci, imenuje Skupština, na predlog radnog tijela Skupštine nadležnog za finansije.

Viceguverneri i članovi Savjeta koji nijesu zaposleni u Centralnoj banci imenuju se na period od šest godina i mogu biti imenovani najviše dva puta uzastopno.

Istek mandata članova Savjeta

Član 50a

Savjet obavještava Predsjednika Crne Gore o isteku mandata guvernera, odnosno Skupštinu o isteku mandata viceguvernera i članova Savjeta koji nijesu zaposleni u Centralnoj banci, najkasnije 60 dana prije isteka njihovog mandata.

Član Savjeta kome je istekao mandat nastavlja da obavlja funkciju do imenovanja novog člana.

Uslovi za imenovanje članova Savjeta i nespojivost funkcije

Član 51

Član Savjeta mora da bude lice koje je crnogorski državljanin, ima najmanje VIII nivo nacionalnog okvira kvalifikacije obrazovanja, uživa lični ugled i najmanje deset godina radnog iskustva u oblastima ekonomije, bankarstva, finansija ili prava, od kojih guverner mora da ima najmanje pet godina radnog iskustva na rukovodećim poslovima u tim oblastima.

Član Savjeta ne može biti član političke organizacije, poslanik u Skupštini, član Vlade ili lice koje obavlja neku drugu funkciju ili dužnost na koju ga je imenovala Skupština ili Vlada, osim funkciju ili dužnost u međunarodnim finansijskim institucijama i ne može biti lice koje obavlja funkciju ili dužnost u organima lokalne samouprave i organima sindikalnih organizacija.

Član Savjeta ne može biti član organa, zaposleni ili spoljni saradnik kreditne institucije i drugog pravnog lica čije poslovanje kontroliše Centralna banka.

Član Savjeta može biti lice koje se bavi naučnim ili naučnoistraživačkim radom, osim lica čiji bi posao ili djelatnost mogao da utiče na njegovu nezavisnost ili da bude u konfliktu interesa sa Centralnom bankom.

Član Savjeta ne može biti vlasnik akcija ili udjela kreditne institucije i drugih pravnih lica čije poslovanje kontroliše Centralna banka, ni vlasnik akcija ili udjela društava za reviziju.

Sprječavanje konflikta interesa

Član 52

Član Savjeta je dužan da svoju funkciju u Centralnoj banci obavlja na način da lične interese ili interese sa njim povezanih lica ne stavlja ispred interesa Centralne banke.

Član Savjeta podnosi pisanu izjavu Savjetu o činjenicama iz člana 51 st. 2 do 5 ovog zakona, u roku od 15 dana od dana imenovanja za člana Savjeta i jednom godišnje do kraja februara u tekućoj godini za prethodnu godinu.

Ako je član Savjeta na bilo koji način povezan sa predmetom odlučivanja ili je indirektno ili direktno zainteresovan za taj predmet, obavezan je da na početku sjednice Savjeta saopšti svoj interes i neće učestvovati u raspravi ili glasanju o tom pitanju, ali će se njegovo prisustvo računati u kvorum na toj sjednici.

Na prava i obaveze članova Savjeta koja nijesu utvrđeni ovim zakonom ili Statutom primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje sprječavanje korupcije, u vršenju javnih funkcija.

Razrješenje

Član 53

Član Savjeta razrješava se prije isteka mandata ukoliko:

- 1) prestane da ispunjava uslove iz člana 51 ovog zakona, ili
- 2) učini ozbiljan propust u obavljanju funkcije.

Član Savjeta ne može biti razriješen iz razloga koji nijesu utvrđeni u stavu 1 ovog člana.

Prestanak funkcije na lični zahtjev

Član 54

Članu Savjeta može prestati funkcija na lični zahtjev, podnošenjem ostavke na funkciju člana Savjeta.

Član Savjeta koji namjerava da podnese ostavku dužan je da o tome obavijesti Savjet, u pisanoj formi, najkasnije 60 dana prije podnošenja ostavke Skupštini.

Utvrđivanje uslova za razrješenje

Član 55

Savjet, većinom glasova članova Savjeta, utvrđuje ispunjenost uslova iz člana 53 ovog zakona za razrješenje člana Savjeta i o tome, bez odlaganja, obavještava Skupštinu i predlaže razrješenje člana Savjeta.

Ukoliko, u roku od 30 dana od dana prijema predloga za razrješenje člana Savjeta, Skupština ne razriješi člana Savjeta, kao i kada član Savjeta obavijesti Savjet o namjeri da podnese ostavku na tu funkciju, Savjet može odlučiti da taj član Savjeta nema pravo učešća u radu Savjeta i/ili obavlja druge poslove iz nadležnosti Centralne banke, do donošenja odluke o njegovom razrješenju.

Ukoliko Skupština ocijeni da Savjet nije uspio da utvrdi postojanje uslova za razrješenje člana Savjeta, imenuje komisiju koja se sastoji od predsjednika, koji je obavljao ili obavlja sudsku funkciju i najmanje još dva člana, od kojih je jedan stručnjak iz oblasti bankarstva ili finansija, koja ispituje predmetno pitanje i dostavlja izvještaj Skupštini uz preporuke.

Sudska zaštita u slučaju razrješenja

Član 56

Protiv odluke o razrješenju član Savjeta može pokrenuti upravni spor.

Trajanje mandata u slučaju prestanka funkcije članu Savjeta

Član 57

Mandat člana Savjeta koji se imenuje na mjesto člana Savjeta kome je prestala funkcija prije isteka mandata traje šest godina.

Radni status guvernera i viceguvernera

Član 58

Guverner i viceguverneri su zaposleni u Centralnoj banci i obavljaju funkciju člana Savjeta profesionalno i ne mogu vršiti drugu funkciju, posao ili dužnost, osim na osnovu odobrenja Savjeta.

Zabrana zaposlenja člana Savjeta po isteku mandata

Član 59

Član Savjeta ne može biti član organa ili se zaposliti u kreditnoj instituciji i drugom pravnom licu čije poslovanje kontroliše Centralna banka 12 mjeseci po prestanku funkcije, osim po odobrenju Savjeta.

Primanja članova Savjeta

Član 60

Članovi Savjeta primaju naknadu za učešće u radu Savjeta.

Naknadu iz stava 1 ovog člana i zarade i druga primanja guvernera i viceguvernera utvrđuju se opštim aktom koji donosi Savjet, na predlog guvernera i objavljuju se u izvještajima Centralne banke u skladu sa ovim zakonom.

Pravo nakon prestanka vršenja funkcije

Član 61

Guverner i viceguverner imaju pravo da, nakon prestanka funkcije, godinu dana primaju naknadu u visini zarade koju su primali posljednjeg mjeseca vršenja funkcije.

Naknada iz stava 1 ovog člana ostvaruje se na lični zahtjev, koji mora biti podnjet najkasnije 30 dana od dana prestanka vršenja funkcije.

Naknada iz stava 1 ovoga člana usklađuje se sa zaradom guvernera i viceguvernera u periodu dok traje pravo na korišćenje.

Pravo iz stava 1 ovoga člana prestaje prije utvrđenog roka, ako njegov korisnik:

- 1) zasnuje radni odnos;
- 2) bude izabran, imenovan ili postavljen na drugu funkciju na osnovu koje ostvaruje zaradu;
- 3) ostvari pravo na penziju.

Pravo iz stava 1 ovoga člana može se produžiti za još godinu dana ako u tom periodu njegov korisnik stiče pravo na penziju.

Sjednice Savjeta

Član 62

Savjet o poslovima iz svog djelokruga odlučuje na sjednicama, koje se održavaju po pravilu jednom mjesečno, ali ne manje od deset puta u jednoj kalendarskoj godini.

Sjednicama Savjeta mogu, po pozivu, prisustvovati druga lica, bez prava odlučivanja, osim predstavnika državnih organa i organizacija čije bi prisustvo na sjednici Savjeta moglo narušiti nezavisnost Centralne banke utvrđenu ovim zakonom.

Sjednice Savjeta saziva guverner.

Guverner je dužan da sazove sjednicu Savjeta i na pisani zahtjev tri člana Savjeta.

Savjet može odlučivati ukoliko sjednici prisustvuje najmanje pet članova Savjeta.

O pitanjima iz svoje nadležnosti Savjet odlučuje većinom glasova članova Savjeta, s tim da je u slučaju neriješenog glasanja odlučujući glas guvernera.

Savjet donosi poslovnik o radu, kojim se bliže uređuje način rada Savjeta.

Javnost rada Savjeta

Član 63

Savjet obavještava javnost o odlukama Savjeta u vezi sa pitanjima od značaja za utvrđivanje politika za ostvarivanje ciljeva i izvršavanje funkcija Centralne banke, nakon završetka sjednice bez odlaganja.

Savjet može obavijestiti javnost i o drugim pitanjima razmatranim na sjednici Savjeta i o donijetim odlukama.

Zapisnik sa sjednice Savjeta

Član 64

O sjednicama Savjeta vodi se zapisnik.

VI. IMOVINA, PRIHODI I RASHODI CENTRALNE BANKE

Imovina Centralne banke

Član 65

Imovinu Centralne banke čine svojinska prava koja se odnose na: nepokretne i pokretne stvari, kapital i druga novčana sredstva, plemenite metale i hartije od vrijednosti i druga imovinska prava.

Guverner donosi akte o sticanju, upravljanju, korišćenju i raspolaganju imovinom iz stava 1 ovog člana, osim o sticanju i otuđenju nepokretne imovine.

Prihodi Centralne banke

Član 66

Centralna banka ostvaruje prihode po osnovu:

- 1) naknada za izdavanje dozvola i odobrenja u skladu sa zakonom;
- 2) naknada koje naplaćuje po osnovu kontrole koju sprovodi u skladu sa zakonom;
- 3) kamata i drugih prihoda na sredstva deponovana u inostranstvu;
- 4) pozitivnih kursnih razlika;
- 5) kamata na date kredite;
- 6) naknada za vršenje usluga;
- 7) kupovine i prodaje hartija od vrijednosti;
- 8) drugih naknada za obavljanje drugih poslova iz svoje nadležnosti;
- 9) korišćenja imovine iz člana 65 stav 1 ovog zakona.

Centralna banka utvrđuje tarifu po kojoj se obračunavaju naknade za vršenje usluga koje obavlja.

Rashodi Centralne banke

Član 67

Iz prihoda koje Centralna banka ostvari podmiruju se:

- 1) naknade na izdvojena sredstva obavezne rezerve kreditnih institucija;
- 2) kamate na sredstva koja se drže kod Centralne banke;
- 3) troškovi obezbjeđivanja novčanica i kovanog novca;
- 4) troškovi po osnovu investiranja u hartije od vrijednosti;
- 5) negativne kursne razlike;
- 6) materijalni i nematerijalni troškovi i troškovi amortizacije;
- 7) troškovi zaposlenih u Centralnoj banci;
- 8) ostali troškovi koje Centralna banke ima u svom poslovanju.

Dobit i gubitak

Član 68

Neto dobit ili gubitak Centralne banke utvrđuje se za svaku finansijsku godinu u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

Dobit za raspodjelu određuje se na sljedeći način:

- oduzimanjem od neto dobiti ukupnog iznosa nerealizovanih revalorizacionih dobitaka i raspoređivanjem ekvivalentnog iznosa na račune nerealizovanih revalorizacionih rezervi; i
- oduzimanjem sa računa nerealizovanih revalorizacionih rezervi i dodavanjem na dobit za raspodjelu iznosa svakog nerealizovanog dobitka koji je bio oduzet od neto dobiti iz jedne ili više prethodnih godina i koji je bio realizovan tokom tekuće godine.

Nerealizovani revalorizacioni gubici biće prenešeni na račun nerealizovanih revalorizacionih rezervi dok se njihov saldo ne izjednači sa nulom, nakon čega će ovi gubici biti pokriveni iz dobiti tekuće godine, a nakon toga na način utvrđen članom 70 ovog zakona.

Izuzetno od st. 2 i 3 ovog člana, nerealizovani revalorizacioni dobiti i gubici za finansijska sredstva koja se mjere po fer. vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat države se na računu nerealizovanih revalorizacionih rezervi do momenta njihove prodaje, odnosno dospijeaća.

Raspodjela dobiti

Član 69

Dobit utvrđena u skladu sa članom 68 stav 2 ovog zakona raspoređuje se u opšte rezerve u visini od 50% ostvarene dobiti.

Dio dobiti se može rasporediti u specijalne rezerve u visini koju utvrdi Savjet, u skladu sa ovim zakonom.

Visina dobiti iz stava 2 ovog člana može iznositi najviše 10% dobiti utvrđene u skladu sa članom 68 stav 2 ovog zakona.

Preostali iznos dobiti čini prihod budžeta Crne Gore.

Raspodjela dobiti ne može se vršiti iz neraspoređene ili tekuće dobiti, osim ako se ta raspodjela vrši u skladu sa članom 68 ovog zakona.

Pokriće gubitka i deficita

Član 70

Centralna banka pokriva gubitak iz opštih rezervi.

Gubitak koji se ne može pokriti iz opštih rezervi predstavlja deficit osnovnog kapitala, koji se privremeno pokriva iz osnovnog kapitala Centralne banke.

Ukoliko se, nakon izvršene nezavisne spoljne revizije godišnjih finansijskih izvještaja Centralne banke, utvrdi postojanje deficita osnovnog kapitala, Centralna banka, uz konsultacije sa nezavisnim spoljnim revizorom, priprema izvještaj o uzrocima nastanka deficita osnovnog kapitala, u roku od 30 dana.

Nakon što Savjet odobri finansijske izvještaje sa mišljenjem nezavisnog spoljnog revizora iz stava 1 ovog člana, uputiće zahtjev Vladi za pokriće deficita iz budžeta Crne Gore.

U roku od 30 dana od prijema zahtjeva iz stava 4 ovog člana, Vlada prenosi Centralnoj banci nedostajući iznos u novcu ili lako utrživim dužničkim hartijama od vrijednosti čiji emitent nije Crna Gora, čije je dospijeaće određeno i sa visinom kamatne stope preovlađujućom na tržištu u Crnoj Gori.

VII. FINANSIJSKI PLAN, FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI I DRUGO IZVJEŠTAVANJE

Finansijski plan i finansijski izvještaji

Član 71

Finansijska godina Centralne banke jednaka je kalendarskoj godini.

Centralna banka planira svoje prihode i rashode u finansijskom planu, koji donosi do 31. decembra tekuće za narednu godinu.

Finansijski plan, nakon donošenja, Centralna banka dostavlja Vladi i Skupštini, radi upoznavanja.

Centralna banka priprema finansijske izvještaje u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

Godišnji finansijski izvještaji, sa mišljenjem nezavisnog spoljnog revizora, Centralna banka usvaja do 30. juna tekuće za prethodnu godinu.

Centralna banka dostavlja Skupštini godišnje finansijske izvještaje, sa mišljenjem nezavisnog spoljnog revizora, radi upoznavanja.

Objavljivanje finansijskih izvještaja

Član 72

Godišnje finansijske izvještaje iz člana 71 ovog zakona Centralna banka objavljuje na svojoj internet stranici ili drugim elektronskim ili štampanim medijima.

Obavještanje javnosti

Član 73

Centralna banka, redovno i blagovremeno, obavještava javnost o ostvarivanju ciljeva i izvršavanju funkcija Centralne banke, a naročito o makroekonomskim analizama, finansijskoj i monetarnoj stabilnosti, novčanim i kreditnim kretanjima i platnom bilansu i može objavljivati izvještaje i studije o drugim finansijskim i ekonomskim pitanjima.

VIII. REVIZIJA

Interna revizija

Član 74

Interna revizija vrši stalni i cjeloviti nadzor nad poslovanjem Centralne banke u skladu sa opštim aktom Centralne banke i poveljom interne revizije koje donosi Savjet, kao i međunarodno prihvaćenim standardima interne revizije.

Internom revizijom rukovodi glavni interni revizor, koga imenuje guverner, uz saglasnost Savjeta.

Glavni interni revizor može biti lice sa visokim obrazovanjem, priznatim ličnim ugledom i profesionalnim iskustvom od najmanje pet godina iz oblasti računovodstva ili revizije.

Na glavnom internog revizora shodno se primjenjuju odredbe čl. 51, 52 i 53 ovog zakona.

Poveljom interne revizije uređuju se svrha, ovlašćenja i odgovornosti interne revizije i glavnog internog revizora.

Aktom Centralne banke iz stava 1 ovog člana bliže se uređuju način vršenja interne revizije i izvještavanja, saglasno međunarodno prihvaćenim standardima interne revizije.

Odbor za reviziju

Član 75

Savjet formira Odbor za reviziju, kao stalno tijelo Savjeta.

Odbor za reviziju ima tri člana, koji nijesu stalno zaposleni u Centralnoj banci, od kojih su dva članovi Savjeta i jedan iz reda lica sa profesionalnim iskustvom u oblasti računovodstva i revizije.

Odbor za reviziju nadgleda i ocjenjuje funkcionisanje sistema interne kontrole; nadgleda i ocjenjuje finansijsko izvještavanje; daje mišljenje za izbor nezavisnog spoljnog revizora i nadgleda i ocjenjuje postupak revizije finansijskih izvještaja Centralne banke i prati i analizira usklađenost poslovanja Centralne banke sa zakonom, drugim propisima i opštim aktima.

Odbor za reviziju nadgleda efektivnost i efikasnost rada interne revizije.

Odbor za reviziju podnosi izvještaje o svom radu Savjetu, po pravilu, tromjesečno.

Djelokrug i način rada Odbora za reviziju bliže se uređuje opštim aktom Savjeta.

Odbor za reviziju donosi poslovnik o svom radu.

Savjetodavni odbor

Član 75a

Savjet formira Savjetodavni odbor, kao stalno tijelo Savjeta.

Savjetodavni odbor ima predsjednika i najmanje dva člana koji imaju najmanje deset godina radnog iskustva u oblastima ekonomije, bankarstva, finansija ili prava.

Savjetodavni odbor daje preporuke Savjetu u vezi politika i drugih akata o kojima odlučuje, odnosno koje donosi Savjet.

Savjetodavni odbor podnosi izvještaje o svom radu Savjetu, po pravilu, tromjesečno.

Savjetodavni odbor donosi poslovnik o svom radu.

Broj i imenovanje članova Savjetodavnog odbora uređuje se aktom Savjeta.

Nezavisna spoljna revizija

Član 76

Reviziju godišnjih finansijskih izvještaja Centralne banke može vršiti nezavisni spoljni revizor koji ima međunarodno iskustvo u reviziji centralnih banaka.

Revizora iz stava 1 ovog člana imenuje Savjet.

Nezavisni spoljni revizor reviziju iz stava 1 ovog člana vrši u skladu sa međunarodnim standardima revizije.

Nezavisni spoljni revizor ima neograničeno pravo pristupa poslovnim knjigama, računima i evidencijama i pribavljanja informacija od Centralne banke.

Nezavisni spoljni revizor može vršiti reviziju finansijskih izvještaja Centralne banke najduže tri godine uzastopno.

Revizija od strane Državne revizorske institucije

Član 76a

Ostvarivanje ciljeva i izvršavanje funkcija Centralne banke ne mogu biti predmet revizije Državne revizorske institucije.

Reviziju akata i radnji Centralne banke koji nisu u vezi sa ostvarivanjem ciljeva i izvršavanjem funkcija Centralne banke, Državna revizorska institucija vrši u skladu sa zakonom kojim se uređuje državna revizija.

IX. OSTALE ODREDBE

Propisi i drugi akti Centralne banke

Član 77

Centralna banka ima ovlašćenje da donosi propise i druge akte za izvršavanje funkcija na osnovu ovlašćenja utvrđenih ovim ili drugim zakonom.

Propise iz stava 1 ovog člana Centralna banka donosi u formi odluka i uputstava.

Centralna banka može donositi i obavezujuće pojedinačne akte.

Centralna banka vodi evidenciju propisa i drugih akata koje donese.

Administrativne kazne

Član 78

Centralna banka može izreći administrativne kazne svim licima koja prekrše ovaj zakon ili drugi zakon ili propis koji se odnosi na ostvarivanje ciljeva ili izvršavanje funkcija Centralne banke.

Administrativne kazne, u smislu stava 1 ovog člana, obuhvataju novčane kazne i posebne mjere utvrđene zakonom ili drugim propisom, kao što su pisana upozorenja, oduzimanje dozvola za rad i druge mjere.

Oslobađanje od oporezivanja

Član 79

Centralna banka je u obavljanju poslova oslobođena plaćanja poreza, такси i drugih dažbina od kojih su oslobođeni državni organi i organizacije, u skladu sa zakonom.

Naplata potraživanja

Član 80

Centralna banka, bez vođenja sudskog ili drugog postupka, ima pravo prioriteta u naplati dospjelih, a nenaplaćenih potraživanja od dužnika:

- iz novčanih sredstava dužnika koja se vode na računu kod Centralne banke;
- iz vrijednosti sredstava obezbjeđenja dužnika.

Centralna banka ima pravo na namirenje obezbjeđenih potraživanja iz vrijednosti sredstava obezbjeđenja putem javne prodaje ili neposrednom pogodbom, po odbitku troškova prodaje.

Zaštita imovine

Član 81

Imovina Centralne banke i imovina koju Centralna banka drži i kojom upravlja, uključujući zlato, specijalna prava vučenja, novac, kredite, depozite ili hartije od vrijednosti, kao i prihod ostvaren po tim osnovima, ne može biti predmet mjere zabrane raspolaganja niti predmet izvršenja, prije donošenja pravosnažne presude nadležnog suda.

Sudska zaštita

Član 82

Protiv rješenja Centralne banke može se tužbom pokrenuti upravni spor.

Tužba iz stava 1 ovog člana ne odlaže izvršenje rješenja.

Pravna zaštita

Član 83

Centralna banka, član Savjeta, zaposleni ili bilo koje lice koje je ovlastila Centralna banka za obavljanje poslova u vezi sa izvršavanjem njenih funkcija ne odgovaraju za štetu koja bi mogla nastati prilikom obavljanja dužnosti u skladu sa zakonom i propisima donesenim na osnovu zakona, osim ako se dokaže da su određenu radnju učinili namjerno ili grubom nepažnjom.

Troškove zaštite lica iz stava 1 ovog člana, u sudskim postupcima koji se odnose na obavljanje dužnosti tih lica, snosi Centralna banka.

Obaveza čuvanja tajnosti informacija i podataka

Član 84

Član Savjeta i zaposleni u Centralnoj banci dužni su da čuvaju tajnost informacija i podataka koji, u skladu sa zakonom ili drugim aktom, predstavljaju tajnu.

Obaveza čuvanja tajne iz stava 1 ovog člana traje i nakon prestanka funkcije, odnosno radnog odnosa u Centralnoj banci.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, članovi Savjeta i zaposleni mogu informacije i podatke učiniti dostupnim trećim licima van Centralne banke, prema postupku koji se uređuje posebnim aktom Centralne banke, pod uslovom:

- 1) da je lice na koje se informacije odnose dalo izričito odobrenje;
- 2) da predstavlja pružanje pomoći nadležnim organima u sprovođenju zakona i po nalogu suda;
- 3) da se dostavljaju nezavisnom spoljnjem revizoru Centralne banke;
- 4) da se ustupaju nadzornim organima stranih banaka i finansijskih institucija i predstavnicima međunarodnih finansijskih institucija u izvršavanju njihovih dužnosti;
- 5) da interes Centralne banke u sudskim postupcima i ugovornim odnosima zahtijeva otkrivanje tih informacija i podataka.

Zabrana primanja poklona

Član 85

Član Savjeta, u toku trajanja mandata, i zaposleni u Centralnoj banci ne mogu primati poklone ili druge vrste koristi od lica sa kojima imaju povezane poslovne ili finansijske interese, ako bi to prihvatanje moglo imati uticaja na nepristrasno izvršavanje poslova.

X. ORGANIZACIJA RADA I ZAPOSLENI

Organizacija rada Centralne banke

Član 86

Organizacija rada Centralne banke bliže se uređuje Statutom i drugim opštim aktima Centralne banke.

Prava i obaveze zaposlenih

Član 87

Na prava i obaveze zaposlenih u Centralnoj banci primjenjuju se opšti propisi o radu, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Zarade i druga prava, obaveze i odgovornosti zaposlenih u Centralnoj banci u obavljanju poslova i zadataka bliže se uređuju Statutom, kolektivnim ugovorom i drugim opštim aktima Centralne banke.

O zasnivanju radnog odnosa u Centralnoj banci odlučuje guverner.

Zaposleni u Centralnoj banci ne može obavljati posao za drugog poslodavca, osim na osnovu posebnog odobrenja guvernera i ako to nije u suprotnosti sa interesima Centralne banke.

Zaposleni se ne mogu u obavljanju poslova rukovoditi svojim političkim opredjeljenjima.

Centralna banka može svojim zaposlenim otvarati račune.

Centralna banka može svojim zaposlenim odobravati kredite, u skladu sa posebnim aktom.

Xa. ČLANSTVO CRNE GORE U EVROPSKOJ UNIJI

Evropski sistem centralnih banaka

Član 87a

Centralna banka je sastavni dio Evropskog sistema centralnih banaka (u daljem tekstu: ESCB).

Poslovi Centralne banke koji se odnose na ESCB, ne mogu biti predmet revizije od strane Državne revizorske institucije.

Nezavisnost

Član 87b

Centralna banka i članovi njenih organa, u skladu sa članom 130 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije i članom 7 Statuta ESCB-a i Evropske centralne banke (u daljem tekstu: ECB), prilikom izvršavanja zadataka, odnosno funkcija utvrđenih ovim zakonom, Ugovorom o Evropskoj uniji, Ugovorom o funkcionisanju Evropske unije i Statutom ESCB-a i ECB, ne smiju tražiti ni prihvatati uputstva od institucija, tijela, agencija i službi Evropske unije, vlada država članica Evropske unije (u daljem tekstu: države članice) i drugih tijela.

Institucije, tijela, agencije i službe Evropske unije i vlade država članica dužni su da poštuju princip nezavisnosti Centralne banke i ne smiju da vrše uticaj na članove organa Centralne banke u izvršavanju njihovih zadataka, odnosno funkcija.

Odredbe st. 1 i 2 ovog člana ne utiču na ovlašćenja ECB-a u odnosu na Centralnu banku utvrđena Statutom ESCB-a i ECB-a.

Ciljevi Centralne banke

Član 87v

Osnovni cilj Centralne banke je održavanje stabilnosti cijena.

Ne dovodeći u pitanje ostvarivanje cilja iz stava 1 ovog člana, Centralna banka podržava opšte ciljeve ekonomske politike Evropske unije, u cilju doprinošenja ostvarivanju ciljeva Evropske unije utvrđenih u članu 3 Ugovora o Evropskoj uniji.

Centralna banka djeluje u skladu sa načelom otvorene tržišne privrede sa slobodnom konkurencijom, dajući prednost efikasnoj raspodjeli sredstava, u skladu sa načelima utvrđenim članom 119 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije.

Centralna banka je dužna da djeluje na ostvarivanju ciljeva i izvršavanju zadataka ESCB-a, u skladu sa Ugovorom o funkcionisanju Evropske unije, Statutom ESCB-a i ECB-a, propisima Evropske unije i ovim zakonom.

Operacije na otvorenom tržištu i kreditni poslovi

Član 87g

Radi ostvarivanja ciljeva i izvršavanja zadataka ESCB-a, u skladu sa osnovnim principima ECB-a, Centralna banka može da:

- 1) učestvuje na finansijskim tržištima kupovinom i prodajom (promptno i na rok), povratnom kupovinom i prodajom (repo poslovi), kao i davanjem i uzimanjem u zajam potraživanja, utrživih instrumenata (koji glase na valutu Evropske unije ili drugu valutu) i plemenitih metala,
- 2) obavlja kreditne poslove sa kreditnim institucijama i drugim učesnicima na tržištu, uključujući odobravanje kredita na osnovu odgovarajućeg sredstva obezbjeđenja.

Savjetodavna uloga ECB-a

Član 87d

Predlozi zakona i drugih propisa kojima se uređuju pitanja iz nadležnosti ECB-a, dostavljaju se na mišljenje ECB-u, u skladu sa članom 127 stav 4 i članom 282 stav 5 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije.

Zaštita novčanica i kovanog novca od falsifikovanja

Član 87đ

Zaštitu novčanica i kovanog novca koji glase na euro od falsifikovanja i distribucije, Centralna banka vrši u skladu sa propisima Evropske unije.

U cilju efikasne zaštite novčanica i kovanog novca od falsifikovanja i distribucije u skladu sa propisima Evropske unije, Centralna banka može donijeti propise za njihovo sprovođenje.

Propisi Centralne banke iz stava 2 ovog člana moraju u potpunosti biti usklađeni sa propisima Evropske unije.

Ovlašćenja nad kreditnim institucijama

Član 87e

Centralna banka izdaje i oduzima dozvole za rad kreditnim institucijama, vrši kontrolu njihovog poslovanja, donosi propise i druge akte kojima se uređuje poslovanje i utvrđuju standardi stabilnog i sigurnog poslovanja kreditnih institucija i obavlja druge poslove, u skladu sa propisima Evropske unije i zakonom kojim se uređuje poslovanje kreditnih institucija.

Zabrana kreditiranja javnog sektora

Član 87ž

U skladu sa članom 123 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije, Centralna banka ne smije omogućiti prekoračenje na računu ili bilo koji drugi oblik kreditiranja u korist Vlade, drugih državnih organa i organizacija Crne Gore, jedinica lokalne samouprave u Crnoj Gori, lica čiji je osnivač ili većinski vlasnik država Crna Gora ili jedinica lokalne samouprave u Crnoj Gori, institucija, organa, tijela ili agencija Evropske unije, centralnih vlada drugih država članica, regionalnih, lokalnih ili drugih tijela javne vlasti u drugim državama članicama, drugih javnopravnih tijela ili javnih preduzeća Crne Gore i drugih država članica, i ne smije kupovati dužničke hartije od vrijednosti neposredno od ovih subjekata.

Zabrana kreditiranja javnog sektora iz stava 1 ovog člana, ne odnosi se na izuzetke utvrđene članom 123 stav 2 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije.

Kredit za likvidnost kreditne institucije

Član 87z

U slučaju hitne, nepredviđene i privremene potrebe za likvidnošću kreditne institucije, Centralna banka, radi doprinosa u očuvanju finansijske stabilnosti, može da odobri solventnoj kreditnoj instituciji kratkoročni kredit, ako je taj kredit obezbijeđen odgovarajućim sredstvima obezbjeđenja.

Bliže uslove i način odobravanja kredita iz stava 1 ovog člana propisuje Centralna banka.

Članstvo u Generalnom savjetu ECB-a

Član 87i

Guverner Centralne banke je član Generalnog savjeta ECB-a.

Razrješenje

Član 87j

Član Savjeta razrješava se prije isteka mandata samo ako nastupe okolnosti iz člana 14 stav 2 Statuta ESCB-a i ECB-a.

Savjet, većinom glasova članova Savjeta, utvrđuje nastanak okolnosti za razrješenje člana Savjeta iz stava 1 ovog člana o čemu, bez odlaganja, obavještava Skupštinu i predlaže razrješenje člana Savjeta.

Ako Skupština ocijeni da Savjet nije uspio da utvrdi postojanje uslova za razrješenje člana Savjeta, imenuje komisiju koja se sastoji od predsjednika, koji je obavljao ili obavlja sudsku funkciju i najmanje dva člana, od kojih je jedan stručnjak iz oblasti bankarstva ili finansija, koja ispituje predmetno pitanje i dostavlja izvještaj Skupštini uz preporuke.

Guverner koji je razriješen funkcije ima pravo da rješenje o razrješenju uputi Sudu pravde Evropske unije, a ostali članovi Savjeta mogu pokrenuti upravni spor.

Dostavljanje tajnih informacija i podataka

Član 87k

Centralna banka može ECB-u i drugim institucijama i tijelima Evropske unije dostavljati informacije i podatke koji predstavljaju tajnu, u skladu sa obavezama utvrđenim Statutom ESCB-a i ECB-a.

Informacije i podaci koji predstavljaju tajnu neće se učiniti dostupnim trećim licima van Centralne banke i pored ispunjenosti uslova iz člana 84 stav 3 ovog zakona, ako bi to bilo u suprotnosti sa obavezama i zadacima Centralne banke u skladu sa odredbama Ugovora o funkcionisanju Evropske unije, Statuta ESCB-a i ECB-a i pravilima o povjerljivosti Evropske unije ili ako bi to narušilo reputaciju ili interese ECB-a i centralnih banaka država članica.

Prikupljanje statističkih podataka

Član 87l

Radi ostvarivanja ciljeva i izvršavanja zadataka, odnosno funkcija utvrđenih ovim i drugim zakonom, Centralna banka učestvuje u prikupljanju, obradi i objavljivanju statističkih podataka, u skladu sa članom 5 Statuta ESCB-a i ECB-a.

U izvršavanju poslova iz stava 1 ovog člana, Centralna banka saraduje sa ECB i drugim institucijama i tijelima Evropske unije, sa nadležnim tijelima država članica i trećih država i sa međunarodnim finansijskim institucijama.

Centralna banka može propisom i drugim aktom da utvrdi naročito:

- 1) vrstu statističkih podataka koji nijesu obuhvaćeni stavom 1 ovog člana;
- 2) način dostavljanja podataka Centralnoj banci i jedinstvene obrasce i metode radi ujednačavanja postupka prikupljanja, obrade, ustupanja i objavljivanja obrađenih statističkih podataka;
- 3) lica koja su dužna da statističke podatke dostavljaju Centralnoj banci, i
- 4) mjere i postupke za obezbjeđenje i zaštitu podataka koji predstavljaju tajnu u skladu sa zakonom.

Propisi i drugi akti Centralne banke iz stava 3 ovog člana moraju u potpunosti da budu usklađeni sa propisima i drugim aktima Evropske unije.

Xb. ČLANSTVO CRNE GORE U EVROPSKOJ MONETARNOJ UNIJI

Zadaci, odnosno funkcije Centralne banke

Član 87lj

Kao dio ESCB Centralna banka, u skladu sa Ugovorom o funkcionisanju Evropske unije i Statutom ESCB-a i ECB-a, obavlja sljedeće osnovne zadatke, odnosno funkcije:

- 1) učestvuje u utvrđivanju i sprovođenju monetarne politike Evropske unije;
- 2) izvršava devizne poslove u skladu sa članom 219 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije;
- 3) drži i upravlja deviznim rezervama koje se ne prenesu ECB-u i deviznim rezervama iz člana 87t stav 2 ovog zakona;
- 4) podstiče nesmetano funkcionisanje platnog prometa.

Pored zadataka, odnosno funkcija, iz stava 1 ovog člana, Centralna banka obavlja i sljedeće zadatke, odnosno funkcije:

- 1) nadzire održavanje stabilnosti finansijskog sistema kao cjeline i donosi propise i mjere iz ove oblasti;
- 2) donosi propise iz svoje nadležnosti;
- 3) uređuje izdavanje kovanog novca u skladu sa propisima Evropske unije;
- 4) izdaje i oduzima dozvole i odobrenja u skladu sa zakonima kojima se uređuje poslovanje kreditnih institucija, platnih institucija, institucija za elektronski novac, platnih sistema i pružalaca usluga finansijskog lizinga, faktoringa, otkupa potraživanja, mikrokreditiranja, kao i kreditno-garantni poslovi;

- 5) vrši kontrolu poslovanja lica čije je poslovanje uređeno zakonima kojim se uređuje poslovanje kreditnih institucija, platnih institucija, institucija za elektronski novac, platnih sistema i pružalaca usluga finansijskog lizinga, faktoringa, otkupa potraživanja, mikrokreditiranja, kao i kreditno-garantni poslovi;
- 6) uređuje i obavlja poslove u vezi sa sanacijom kreditnih institucija u skladu sa zakonom;
- 6a) uređuje i obavlja poslove u vezi sa stečajem i likvidacijom banaka, u skladu sa zakonom;
- 6b) obavlja poslove zaštite prava i interesa klijenata kreditnih institucija, korisnika finansijskih usluga utvrđenih zakonom kojim se uređuje finansijski lizing, faktoring, otkup potraživanja, mikrokreditiranje i kreditno-garantni poslovi, korisnika potrošačkih kredita, korisnika platnih usluga i imalaca elektronskog novca, u skladu sa zakonom;
- 7) otvara račune i prima sredstva kreditnih institucija, obavlja platni promet po tim računima i odobrava kredite kreditnim institucijama;
- 8) otvara račune državnih organa i organizacija, stranih kreditnih institucija, centralnih banaka, međunarodnih finansijskih institucija, organizacijama koje doniraju sredstva državnim organima i organizacijama i drugih lica u skladu sa zakonom i drugim propisima i obavlja platni promet po tim računima;
- 9) prikuplja i obrađuje statističke podatke;
- 10) uređuje i unapređuje platni promet;
- 11) djeluje kao platni i/ili fiskalni agent prema određenim međunarodnim finansijskim institucijama i može biti predstavnik Crne Gore u međunarodnim finansijskim institucijama;
- 12) obavlja poslove bankara i fiskalnog agenta za Crnu Goru i obavlja za Crnu Goru i druge zakonom utvrđene poslove, i
- 13) obavlja druge poslove utvrđene ovim i drugim zakonom i posebnim propisima.

Izvršavanje zadataka, odnosno funkcija utvrđenih ovim zakonom, Centralna banka vrši u skladu sa Ugovorom o Evropskoj uniji, Ugovorom o funkcionisanju Evropske unije i Statutom ESCB-a i ECB-a, i u slučaju neusklađenosti pojedinih odredbi ovog zakona sa Ugovorom o Evropskoj uniji, Ugovorom o funkcionisanju Evropske unije i Statutom ESCB-a i ECB-a, primjenjuju se odredbe Statuta ESCB-a i ECB-a.

Izdavanje novčanica i kovanog novca koje glase na euro i njihova zaštita od falsifikovanja

Član 87m

Centralna banka može izdavati novčanice koje glase na euro, u skladu sa članom 128 stav 1 Ugovora funkcionisanju Evropske unije i članom 16 Statuta ESCB-a i ECB-a.

Centralna banka može, u ime i za račun Crne Gore, izdavati kovani novac koji glasi na euro u obimu koji odobri ECB.

Centralna banka primjenjuje pravila o denominaciji i tehničkoj specifikaciji kovanog novca, u skladu članom 128 stav 2 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije.

Centralna banka utvrđuje izgled kovanog novca koji izdaje, u skladu sa propisima Evropske unije.

Poslove zaštite novčanica i kovanog novca koji glase na euro od falsifikovanja i distribucije, Centralna banka vrši u skladu sa propisima Evropske unije.

Radi efikasnog obavljanja poslova zaštite novčanica i kovanog novca koji glase na euro od falsifikovanja i distribucije u skladu sa propisima Evropske unije, Centralna banka može donijeti propise za njihovo sprovođenje.

Akti Centralne banke iz stava 6 ovog člana, moraju u potpunosti biti usklađeni sa propisima Evropske unije.

Učešće u radu međunarodnih monetarnih institucija

Član 87n

Centralna banka može da učestvuje u radu međunarodnih monetarnih institucija samo uz odobrenje ECB-a, u skladu sa članom 6.2. Statuta ESCB-a i ECB-a.

Obavezna rezerva

Član 87nj

Kreditne institucije dužne su da, u skladu sa članom 19 Statuta ESCB-a i ECB-a i zahtjevom ECB-a, drže obaveznu rezervu na računima kod ECB-a i/ili Centralne banke, radi ostvarivanja ciljeva monetarne politike.

Način izdvajanja i održavanja obavezne rezerve iz stava 1 ovog člana vrši se u skladu sa propisom ECB.

Ako kreditna institucija ne ispunjava obaveze iz st. 1 i 2 ovog člana, ECB može kreditnoj instituciji odrediti zatezne kamate i/ili izreći drugu odgovarajuću sankciju.

Osnovica za obračun obavezne rezerve i najviši dopušteni odnos između obavezne rezerve i njene osnovice, kao i sankcije iz stava 3 ovog člana, utvrđuju se u skladu sa propisom Evropske unije.

Drugi instrumenti monetarne kontrole

Član 87o

Centralna banka može primijeniti druge instrumente monetarne kontrole, u skladu sa uslovima i u granicama utvrđenim članom 20 Statuta ESCB-a i ECB-a.

Propisi i drugi akti za sprovođenje monetarne politike ECB-a

Član 87p

Prilikom učešća u sprovođenju monetarne politike, Centralna banka je dužna postupati u skladu sa propisima i drugim aktima ECB-a.

Centralna banka može donositi propise i druge akte za sprovođenje propisa iz stava 1 ovog člana, uz prethodno mišljenje ECB-a.

Propisi i drugi akti Centralne banke iz stava 2 ovog člana moraju da budu u skladu sa propisima i drugim aktima ECB-a.

Poslovi sa inostranstvom

Član 87r

Centralna banka, u skladu sa članom 23 Statuta ESCB-a i ECB-a, može:

- 1) uspostaviti odnose sa centralnim bankama i finansijskim institucijama u drugim državama i, ako je to primjereno, sa međunarodnim institucijama;
- 2) kupovati i prodavati, promptno i terminski, oblike imovine u stranoj valuti i plemenite metale;
- 3) držati i upravljati imovinom iz tačke 2 ovog člana, i
- 4) obavljati sve vrste bankarskih transakcija sa trećim državama i međunarodnim institucijama, uključujući poslove davanja i uzimanja novčanih sredstava.

Pod imovinom u stranoj valuti, u smislu stava 1 tačka 2 ovog člana, smatraju se hartije od vrijednosti i druga imovina u bilo kojoj stranoj valuti ili obračunskoj jedinici, nezavisno od oblika u kojem se drži.

Upis kapitala ECB-a

Član 87s

Centralna banka je dužna da upiše i uplati kapital ECB-a u skladu sa čl. 28 i 29 Statuta ESCB-a i ECB-a.

Prenos dijela međunarodnih rezervi

Član 87t

Centralna banka je dužna ECB-u prenijeti dio deviznih rezervi, u skladu sa članom 30 Statuta ESCB-a i ECB-a.

Centralna banka može, ako joj ECB povjeri na upravljanje, u ime i za račun ECB-a, upravljati dijelom deviznih rezervi iz stava 1 ovog člana, u skladu sa smjernicama ECB-a.

Upravljanje imovinom

Član 87ć

Centralna banka upravlja dijelom deviznih rezervi koje se ne prenesu ECB-u i drugom imovinom zatečenom u bilansu Centralne banke na dan pristupanja Crne Gore Evropskoj monetarnoj uniji.

Deviznim rezervama iz stava 1 ovog člana, Centralna banka upravlja u skladu sa svojim smjernicama, rukovodeći se načelima likvidnosti i sigurnosti.

Izvršavanje transakcija u okviru upravljanja deviznim rezervama iz stava 1 ovog člana, iznad iznosa utvrđenog smjernicama ECB-a i izvršavanje transakcija sa operativnim deviznim sredstvima Crne Gore iznad iznosa utvrđenog smjernicama ECB-a, Centralna banka može da vrši uz prethodno odobrenje ECB-a.

Izuzetno od stava 3 ovog člana, odobrenje ECB-a nije potrebno u slučaju izvršavanja transakcije koja proizlazi iz ispunjavanja obaveza prema međunarodnim institucijama.

Platni promet

Član 87u

Centralna banka podstiče sigurno i efikasno funkcionisanje platnog prometa u okviru i van Evropske unije, u skladu sa propisima i drugim aktima ECB-a.

Centralna banka može donijeti propise i druge akte za sprovođenje propisa i akata iz stava 1 ovog člana.

Propisi i drugi akti iz stava 2 ovog člana, moraju u potpunosti biti usklađeni sa propisima i drugim aktima ECB-a.

Nadležnosti Savjeta

Član 87f

Savjet:

- 1) donosi propise i druge akte za ostvarivanje ciljeva i izvršavanje zadataka, odnosno funkcija Centralne banke na osnovu ovlaštenja utvrđenih ovim i drugim zakonom, Statutom ESCB-a i ECB-a i drugim propisima Evropske unije;
- 2) donosi propise kojima se uređuje izdavanje kovanog novca, ako je Centralna banka za to ovlaštena u skladu sa Statutom ESCB-a i ECB-a i drugim propisima Evropske unije;
- 3) odlučuje o članstvu i učešću u radu Centralne banke u međunarodnim institucijama;
- 4) odlučuje o članstvu Centralne banke u međunarodnim monetarnim institucijama, uz odobrenje ECB-a;
- 5) donosi Statut Centralne banke;
- 6) odlučuje o izdavanju i oduzimanju dozvole i odobrenja za rad kreditne institucije, u skladu sa propisima kojima se uređuje poslovanje kreditnih institucija;
- 7) daje odobrenje za pripajanje kreditnim institucijama i za sticanje akcija kreditnih institucija u skladu sa zakonom kojim se uređuje poslovanje kreditnih institucija, ako izdavanje tog odobrenja nije u nadležnosti tijela Evropske unije;
- 7a) imenuje administratora i pomoćnika administratora u kreditnoj instituciji u skladu sa zakonom kojim se uređuje poslovanje kreditnih institucija;
- 7b) odlučuje o drugim pitanjima u vezi sa radom administratora i pomoćnika administratora u skladu sa zakonom kojim se uređuje poslovanje kreditnih institucija;
- 7c) odlučuje o uvođenju privremene uprave u kreditnoj instituciji i o drugim pitanjima u vezi sa privremenom upravom u skladu sa zakonom kojim se uređuje poslovanje kreditnih institucija;
- 8) odlučuje o izdavanju i oduzimanju odobrenja za pružanje platnih usluga platnoj instituciji, u skladu sa propisima kojima se uređuje poslovanje platnih institucija;
- 9) odlučuje o izdavanju i oduzimanju odobrenja za izdavanje elektronskog novca instituciji za elektronski novac, u skladu sa propisima kojima se uređuje poslovanje institucija za elektronski novac;
- 9a) odlučuje o izdavanju i oduzimanju dozvole za rad i odobrenja za obavljanje poslova finansijskog lizinga, faktoringa, otkupa potraživanja, mikrokreditiranja i kreditno-garantnih poslova, u skladu sa zakonom;
- 10) odlučuje o izdavanju i oduzimanju dozvola za rad platnih sistema, u skladu sa propisima kojima se uređuje osnivanje i rad platnih sistema;
- 11) odlučuje o uvođenju zaštitnih i drugih mjera radi održavanja stabilnosti finansijskog sistema kao cjeline;
- 11a) donosi smjernice za upravljanje dijelom deviznih rezervi koje se ne prenesu ECB-u;
- 11b) odlučuje o pribavljanju i otuđenju nepokretne imovine;
- 12) usvaja izvještaje koji se dostavljaju Skupštini i Vladi;
- 13) donosi finansijski plan i finansijske izvještaje Centralne banke;
- 14) utvrđuje tarifu po kojoj se obračunavaju naknade za vršenje usluga koje obavlja Centralna banka;
- 14a) donosi akte kojima se uređuju prava i obaveze iz radnog odnosa i po osnovu rada članova Savjeta;
- 14b) odlučuje da li će Centralna banka izdati jubilarne novčanice i kovani novac koji ne glase na euro i nijesu sredstvo plaćanja u Crnoj Gori;
- 15) donosi i druge akte na predlog guvernera i viceguvernera;
- 16) obavlja i druge poslove utvrđene ovim i drugim zakonom i Statutom Centralne banke.

Članstvo u Upravnom savjetu ECB-a

Član 87h

Guverner je član Upravnog savjeta ECB-a.

Finansijski rezultat i raspodjela dobiti

Član 87c

Finansijski rezultat - dobit ili gubitak Centralne banke utvrđuje se za svaku finansijsku godinu, kao razlika između prihoda i rashoda koje Centralna banka ostvaruje u izvršavanju svojih zadataka, odnosno funkcija.

Dio dobiti u visini od 50% dobiti utvrđene u skladu sa stavom 1 ovog člana raspoređuje se u opšte rezerve.

Dio dobiti se može rasporediti u specijalne rezerve, u visini koju utvrdi Savjet, a najviše do 10% dobiti utvrđene u skladu sa stavom 1 ovog člana.

Preostali iznos dobiti čini prihod budžeta Crne Gore.

Finansijski izvještaji i izbor revizora

Član 87č

Centralna banka sačinjava i objavljuje finansijske izvještaje u skladu sa računovodstvenim standardima, pravilima i uputstvima ECB-a.

U godišnje finansijske izvještaje Centralne banke uključuje se i dio monetarnih prihoda ESCB-a i ECB-a nastalih prilikom sprovođenja zajedničke monetarne politike, a koje utvrdi ECB u skladu sa Statutom ESCB-a i ECB-a.

Reviziju godišnjih finansijskih izvještaja Centralne banke vrši nezavisni spoljni revizor.

Odluka o izboru nezavisnog spoljnog revizora finansijskih izvještaja Centralne banke donosi se u skladu sa članom 27 stav 1 Statuta ESCB-a i ECB-a.

Smjernice i sankcije ECB-a

Član 87dž

Centralna banka može, za pitanja iz okvira nadležnosti ECB-a koja su uređena smjernicama ECB-a, donijeti propise za njihovo sprovođenje, uz prethodno odobrenje ECB-a.

Centralna banka primjenjuje sistem sankcija ECB.

Centralna banka učestvuje u postupku izricanja sankcija ECB-a, u skladu sa propisima ECB-a i drugim propisima nadležnih tijela Evropske unije.

Odredbe ovog zakona kojima se uređuju prekršaji, ne primjenjuju se u slučajevima kada radnje kojima se vrši prekršaj sankcioniše ECB.

XI. KAZNENE ODREDBE

Prekršaji

Član 88

Novčanom kaznom u iznosu od 2.000 eura do 20.000 eura kazniće se za prekršaj kreditna institucija ako nepravilno obračunava, izdvaja i/ili održava obaveznu rezervu (član 18 stav 3).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u kreditnoj instituciji novčanom kaznom u iznosu od 500 eura do 2.000 eura.

XII. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Nastavljanje rada Centralne banke

Član 89

Centralna banka osnovana Zakonom o Centralnoj banci Crne Gore ("Službeni list RCG", br. 52/00, 53/00, 47/01 i 4/05) nastavlja sa radom po ovom zakonu i sa samostalnim upravljanjem, korišćenjem i raspolaganjem imovinom koju je stekla do dana stupanja na snagu ovog zakona.

Obezbjeđivanje sredstava osnovnog kapitala

Član 90

Osnovni kapital iz člana 12 stav 1 ovog zakona obezbjeđuje se iz sredstava osnivačkog kapitala Centralne banke utvrđenog Zakonom o Centralnoj banci Crne Gore ("Službeni list RCG", br. 52/00, 53/00, 47/01 i 4/05) i iz generalnih rezervi kojima raspolaže Centralna banka na dan stupanja na snagu ovog zakona.

Ukoliko sredstva iz stava 1 ovog člana ne budu dovoljna za obezbjeđenje osnovnog kapitala Centralne banke u visini utvrđenoj članom 12 stav 1 ovog zakona, nedostajući iznos sredstava obezbjeđuje se iz budžeta Crne Gore.

Primjena

Član 90a

Odredba člana 68 stav 4 ovog zakona primjenjuje se na nerealizovane revalorizacione gubitke za finansijska sredstva koja se mjere po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat iskazane za 2022. godinu.

Usklađivanje i donošenje akata Centralne banke

Član 91

Centralna banka će uskladiti Statut u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, a druge akte koji se odnose na unutrašnje poslovanje Centralne banke u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Centralna banka će donijeti propise i opšte akte za koje je ovlašćena ovim zakonom u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja Statuta, propisa i akata iz st. 1 i 2 ovog člana primjenjivaće se propisi i akati koji su donijeti na osnovu Zakona o Centralnoj banci Crne Gore ("Službeni list RCG", br. 52/00, 53/00, 47/01 i 4/05).

Rok za donošenje akata Centralne banke

Član 91b

Akti iz člana 24 stav 5 i člana 74 stav 1 ovog zakona donijeće se u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Akt iz člana 87z stav 2 ovog zakona donijeće se do pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

Do donošenja akata iz stava 1 ovog člana primjenjivaće se akti koji su donijeti na osnovu Zakona o Centralnoj banci Crne Gore ("Službeni list CG", br. 40/10, 6/13 i 70/17).

Rok za imenovanje Savjetodavnog odbora

Član 91c

Savjetodavni odbor imenovaće se u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Rok za usklađivanje propisa

Član 91a

Centralna banka će uskladiti propise i opšte akte sa ovim zakonom u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja propisa i akata iz stava 1 ovog člana primjenjivaće se propisi i akti koji su donijeti na osnovu Zakona o Centralnoj banci Crne Gore ("Službeni list CG", br. 40/10 i 6/13).

Status članova Savjeta

Član 92

Članovi Savjeta Centralne banke na osnovu ovog zakona imenovaće se u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do imenovanja članova Savjeta iz stava 1 ovog člana funkciju članova Savjeta Centralne banke obavljaće članovi Savjeta Centralne banke imenovani na osnovu Zakona o Centralnoj banci Crne Gore ("Službeni list RCG", br. 52/00, 53/00, 47/01 i 4/05).

Ostvarivanje prava članova Savjeta

Član 93

Odredbe člana 61 ovog zakona primjenjuju se i na izvršne funkcionere Centralne banke imenovane na osnovu Zakona o Centralnoj banci Crne Gore ("Službeni list RCG", br. 52/00, 53/00, 47/01 i 4/05) koji su članovi Savjeta na dan stupanja na snagu ovog zakona.

Status članova Savjeta

Član 93a

Viceguverner za kontrolu bankarskog sistema i viceguverner za finansijsku stabilnost i platni promet, imenovani do stupanja na snagu ovog zakona, nastavljaju da obavljaju funkciju viceguvernera, do isteka mandata.

Viceguverneri iz stava 1 ovog člana, do donošenja odluke o prenosu pojedinih poslova na viceguvernera u skladu sa članom 45 stav 7 ovog zakona, nastavljaju da obavljaju poslove koje su obavljali do stupanja na snagu ovog zakona.

Guverner će predlog za imenovanje jednog viceguvernera iz člana 46 stav 2 ovog zakona podnijeti u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Status članova Savjeta Centralne banke od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji, odnosno Evropskoj monetarnoj uniji

Član 93b

Član Savjeta Centralne banke koji je imenovan do dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji nastavlja da obavlja tu funkciju do isteka mandata na koji je imenovan.

Član Savjeta Centralne banke koji je imenovan do dana pristupanja Crne Gore Evropskoj monetarnoj uniji nastavlja da obavlja tu funkciju do isteka mandata na koji je imenovan.

Odložena primjena

Član 93c

Do dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji, o raspolaganju imovinom iz člana 6 ovog zakona iznad vrijednosti od 150.000.000 EUR, na predlog Centralne banke, odlučuje Skupština.

Odredbe čl. 87a do 87l ovog zakona primjenjivaće se od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

Odredbe čl. 87lj do 87dž ovog zakona, primjenjivaće se od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj monetarnoj uniji.

Prestanak važenja zakona

Član 94

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o Centralnoj banci Crne Gore ("Službeni list RCG", br. 52/00, 53/00, 47/01 i 4/05), osim odredbe člana 1 stav 3 tog zakona, koja će se primjenjivati do donošenja posebnog zakona kojim će se utvrditi zakonsko sredstvo plaćanja u Crnoj Gori.

Prestanak važenja odredaba ovog zakona danom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji, odnosno Evropskoj monetarnoj uniji

Član 94a

Danom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji prestaju da važe odredbe čl. 4, 7, 15, 16, 28, 35 i 43, člana 44 stav 4, čl. 53, 55, 56, 75 i člana 76a stav 1 ovog zakona.

Danom pristupanja Crne Gore Evropskoj monetarnoj uniji prestaju da važe odredbe člana 5 st. 1 i 2, čl. 14, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25 i 27, člana 44 stav 2, čl. 66, 67, 68 i 69, člana 71 stav 4, člana 76 i člana 88 ovog zakona.

Prestanak važenja odredbe zakona

Član 94b

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi odredba člana 4 stav 3 Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji ("Službeni list RCG", br. 28/04, 27/06 i 78/06 i "Službeni list CG", br. 17/07 i 31/14).

Stupanje na snagu

Član 95

Ovaj zakon stupa na snagu danom objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".